

Fragmenten uit het boek en de film *Storm* vergelijken

Voorkennis

- 5 oriënterend lezen
- 9 fictie en non-fictie
- 12 topische vragen
- 19 beoordelingswoorden personage
- 29 waarderingschaal tijd

Je leert ... je oefent ...

- je voorkennis activeren.
- informatie zoeken over de personages en de ruimte van een verhaal.
- het vergelijken van een boek met de verfilming ervan.
- je lees- en kijkervaring verwoorden.

1 Lees de korte inhoud van het boek *Storm, letters van vuur*.

STORM

Storm is de twaalfjarige zoon van drukker Klaas Voeten. Zijn grootste wens is om later ook drukker te worden. Wat hij niet weet, is dat zijn vader in het geheim verboden teksten drukt. Storms moeder wel, ze is het hier absoluut niet mee eens. Wanneer Klaas de opdracht krijgt om een belangrijke brief te drukken die de onrechtvaardigheid in de stad eindelijk zou kunnen stoppen, neemt hij die toch aan. Maar hij wordt betrap en gearresteerd. Storm kan net op tijd vluchten met het origineel van de verboden brief en is vanaf dat moment vogelvrij. Er wordt door iedereen op hem gejaagd. Geholpen door Marieke, een weesmeisje dat in de ondergrondse tunnels van de stad woont, moet Storm in een race tegen de klok zijn vader zien te redden van de doodstraf. Wie kan hij nog vertrouwen? Moet hij de brief ruilen voor het leven van zijn vader? Of heeft hij een beter plan?

- a Wat verwacht je van dit boek?
- b Markeer de woorden die volgens jou bij dit boek passen.

grappig
 somber
 geloofwaardig
 moeilijk*
 gruwelijk
 kinderachtig
 verrassend
 veel actie
 realistisch
 ontroerend

2 De korte inhoud geeft vaak al een antwoord op heel wat topische vragen.

- a Waar speelt het verhaal zich af? _____
- b Wanneer speelt het verhaal zich af? _____
- c Wie zijn de hoofdpersonages?

- d Met welke problemen worden zij geconfronteerd?

- e Hoe raakt dit probleem opgelost?

3 Kleur de historische periode waarin het verhaal zich volgens jou afspeelt.

- de prehistorie
- het oude nabije oosten
- de klassieke oudheid
- de middeleeuwen
- de vroegmoderne tijd
- de moderne tijd
- de hedendaagse tijd

4 Lees het fragment en geef er je mening over. Wat vind je van dit fragment? Omcirkel telkens de letter van je keuze.

tuſt girtōn nſ nſ
tſil tſ lſ
nſjrtōrd zirtſtjrd ſ

Storm haalde zijn arm langs zijn voorhoofd en streek een donkere krul weg. Ingespannen tuurde hij naar de letters in de bak voor hem. Hij had er nog maar twee nodig. Dan was deze zin af. Snel zocht hij de i en de n. Samen vormden ze het woordje ‘in’. Met zijn lenige vingers viste hij de loden letters uit de grote letterbak waar hij voor stond. Omdat hij nogal klein van stuk was, moest hij op een kistje staan, anders kon hij niet bij de letters die het hoogst lagen. Die werden niet zo vaak gebruikt, zoals de x en de y, maar je had ze af en toe wel nodig.

In zijn donkergrijze werkjas leek Storm op te gaan in zijn omgeving. Langs de wanden stonden ondiepe kasten die tot het plafond reikten. Ze waren tot de nok gevuld met letters en hadden iets weg van een loodrechte grijze bergwand. Behalve de schuine tafel voor de kasten waaraan Storm zat te werken, was het vertrek leeg. Er waren hier alleen maar letters. Letters, letters en nog eens letters.

Storm duwde haastig de i en de n in de zethaak, zodat die vol was. En met het grootste gemak, alsof ze niet in spiegelbeeld lagen, las hij de zin hardop om te controleren of hij juist gespeld was.

*In een nederig hart
zal het licht
de duisternis verdrijven.*

Hij had geen idee wat het betekende, maar dat kon hem niet schelen. Vlug pakte hij de zethaak op en werkte de regel handig in het galei waar de rest van de zinnen al in zat. Vol! Een hele pagina gezet. Storm ademde tevreden uit terwijl hij zijn zwarte handen afveegde aan een doek. Hoe goed de loden lettertjes ook schoongemaakt werden na het drukken, er bleef altijd wel wat inkt aan zitten. Zijn adem maakte een klein zichtbaar wolkje en pas nu hij opstond, merkte hij hoe verkleumd hij was. Ook al was het mei, de lange, strenge winter was nog steeds niet helemaal verdreven. En in de letterkamer aan de achterkant van de drukkerij was het altijd koud, want hij lag op het noorden. Vanaf 1 april vond Storms vader het niet meer nodig om te stoken. Turf was duur en hout al helemaal.

Behoedzaam tilde Storm het galei op. Wat zou zijn vader opkijken dat de pagina nu al af was!

Omdat hij de enige zoon was, zou hij later de drukkerij overnemen. Dat stond vast. En hij zou, net als zijn vader, een van de beste drukkers van heel Antwerpen worden. Zo niet de allerbeste!

Maar zover was het nog lang niet. Met zijn twaalf jaar was Storm gelukkig nog veel te jong om net zo goed als zijn vader te kunnen zijn. Even kwam dat weë gevoel weer in zijn maag, dat hij altijd kreeg als hij hieraan dacht. Zou hij ooit wel zo goed als zijn vader kunnen worden? Hij schudde zijn hoofd om de vervelende twijfel te laten verdwijnen en duwde met zijn elleboog de deur naar de drukkerij open. Hij moest het galei horizontaal houden, zodat de letters op hun plaats bleven zitten. En het was behoorlijk zwaar, al die loden letters.

In het midden van de drukkersruimte stonden de twee enorme persen naast elkaar, als de tronen van een koning en zijn koningin. Zij vormden het hart van de drukkerij en de trots van zijn vader. Het waren de allernieuwste types, waar schitterend drukwerk mee gemaakt kon worden. Zijn vader had er jarenlang krom voor gelegen om ze aan te kunnen schaffen.

Drukpersknecht Herman was met zijn brede rug naar Storm toe aan het werk. De forse kerel trok met het grootste gemak de boom van de zware pers heen en weer, zodat het vochtige, blanco vel bedrukt werd. Vervolgens hing hij het papier te drogen aan een gespannen lijn en pakte hij de leren inktbal om de drukletters opnieuw met inkt in te wrijven. Zo was hij elke dag bezig, van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. Op een werkdag van twaalf uur kon Herman meer dan duizend vellen papier bedrukken. Storms vader was dolblij met zijn nieuwe knecht. Aan iedereen die het horen wilde, vertelde hij dat Herman uit Duitsland kwam, het land waar de drukpers was uitgevonden. Een van de meest spectaculaire uitvindingen van de mensheid! Boeken dragen bij aan de beschaving, zei Storms vader altijd.

Herman keek even om toen Storm binnenkwam, glimlachte vriendelijk naar hem en ging weer door. Storm mocht hem graag en hij bewonderde zijn kracht. Hij zou een moord doen voor de helft van zijn spierballen.

Met zijn heldergroene ogen speurde Storm de ruimte af op zoek naar zijn vader, die meestal aan zijn bureau bezig was met correcties. Maar daar zat hij nu niet. Door de ruit die vanuit de drukkersruimte uitkeek op de kleine winkel aan de straatkant, zag Storm hem staan. Zijn vader was in gesprek met een klant. Hopelijk over een nieuwe opdracht, want ze konden het geld goed gebruiken. Storm had zijn ouders de afgelopen tijd vaak 's avonds horen praten over hun geldzorgen. Door de kieren in de vloer van zijn zolderkamer kon hij hun gekibbel goed horen. Omdat de drukkerijen de laatste tijd als paddestoelen uit de grond schoten, werd de concurrentie steeds groter.

- a = 100 % akkoord
- b = akkoord
- c = ik twijfel
- d = eerder niet akkoord
- e = helemaal niet akkoord

- Ik kom al veel te weten over het hoofdpersonage.
- Ik ben benieuwd naar wat het hoofdpersonage nog zal beleven.
- Ik kijk al uit naar het vervolg.
- Ik kan me inleven in het verhaal.
- Er zit spanning in.

- a b c d e
- a b c d e
- a b c d e
- a b c d e
- a b c d e

5 Waar situeer je dit fragment in het boek: vooraan, in het midden, achteraan? Waarom?

6 Noteer de informatie over Storm.

→ **haar:** _____

→ **ogen:** _____

→ **gestalte:** _____

→ **kledij:** _____

→ **leeftijd:** _____

STORM

7 Noteer ook de gegevens over Marieke.

Ze was klein en tener, maar de schrandere blik in haar ogen verraadde dat ze net zo oud, of misschien zelfs wel iets ouder dan hij moest zijn. Ze droeg een versleten rok en een jak vol met gaten eroverheen. Haar haar was het meest opvallend. Het hing in lange, dikke strengen om haar hoofd en het leek wel of er touw doorheen gevlochten zat.

Uit: *Storm, letters van vuur*, Karen van Holst Pellekaan

→ **haar:** _____

→ **ogen:** _____

→ **gestalte:** _____

→ **kledij:** _____

→ **leeftijd:** _____

MARIEKE

8 Stel dat jij als regisseur het boek zal verfilmen.

a Welke acteur zou jij dan kiezen om de rol van Storm te spelen? Licht* je keuze toe.

b En welke actrice voor de rol van Marieke? Licht je keuze toe.

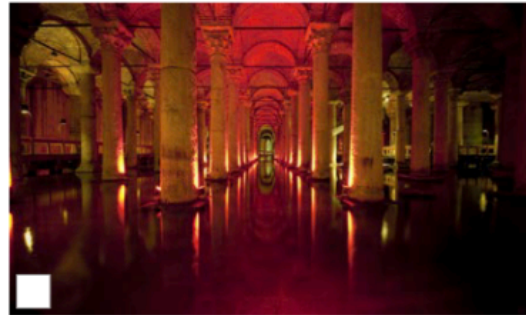
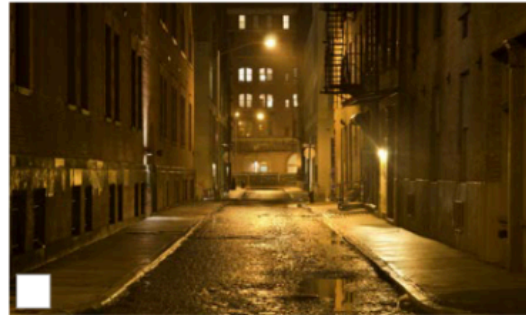

9 Als regisseur denk je ook na over het decor, de verlichting, de kledij, de attributen ... voor deze scène.

- a Zoek in de tekst informatie over het drukkersatelier.
- b Brainstorm er met je buur over. Deze vragen kunnen inspireren. Noteer je ideeën in de wolk.
- Welke kleuren moet de kijker zien? Felle kleuren of eerder donkere?
 - Welke kledij dragen de personages? Welke kleuren zal die kledij hebben?
 - Uit welke materialen zijn die kleren gemaakt?
 - Uit welke materialen zijn de voorwerpen gemaakt?
 - Hoe is de ruimte? Ordelijk en netjes of eerder vuil en slordig?
 - Hoe is het licht in de ruimte?
 - Wat staat er in het atelier?
 - ...

c Welke ruimte lijkt jou het meest geschikt? Licht je keuze toe.

41

Ruimte

Ook de plaats waar de gebeurtenissen zich afspelen, heeft een invloed op het verhaal. Dit is de **ruimte**. Die ruimte kan werkelijk bestaan of ze kan verzonnen zijn.

Een donkere, huiveringwekkende ruïne zorgt voor een beangstigende sfeer in een griezelverhaal.

Een zonnig marktplein vol kleurrijke kermiskramen en opgewekte muziek roept een vrolijke sfeer op.

10 Bekijk het filmfragment.

- a Duid naast elk van deze uitspraken jouw mening aan.
– Ik heb genoten van dit fragment.	1	2	3	4	5
– Ik kon me inleven in het verhaal.	1	2	3	4	5
– Ik ben benieuwd naar het vervolg.	1	2	3	4	5
- b Beantwoord de stellingen met ja of nee.
– Ik koos dezelfde acteur voor de rol van Storm.	ja	nee
– De ruimte waarin Storm werkt, lijkt op de ruimte die ik in gedachten had.	ja	nee
– Alles wat in het boek staat, zie je ook in de film.	ja	nee
– Bij het lezen van het fragment zag ik de beelden voor me.
Die beelden verschilden van de beelden uit de film.	ja	nee

- c Een film en een boek hebben allebei sterke punten. Vink aan welk medium voor jou het meest geschikt is.

Je wilt ...

... precies weten wat de personages voelen, denken, ruiken, proeven ...		
... precies weten hoe de personages eruitzien.		
... het verhaal op je eentje beleven: even stoppen, terugbladeren ...		
... het verhaal in één ruk doornemen.		
... vele uren van het verhaal genieten.		
... op een korte tijd het verhaal doornemen.		
... ervaren hoe de personages leven.		
... je een eigen voorstelling van het verhaal maken.		
... genieten van de geluiden, de kostuums, de muziek ...		
... de gezichtsuitdrukkingen van de personages zien.		
... kunnen kijken en luisteren.		

Boek versus film

Boeken en films kunnen **fictie** zijn. Een boek vertelt met woorden; een film met beelden. Je beleeft de lectuur van een boek anders dan het bekijken van een film.

- Een film toont wat de personages doen en hoe ze eruitzien. Als je een boek leest, maak je een eigen voorstelling van die zaken.
- Een boek beschrijft de gedachten, ervaringen en gevoelens van de personages. Een kijker moet die zaken vaak zelf raden.
- Het decor, de kostuums, de geluiden, de muziek ... zorgen voor de sfeer in een film. In een boek bepalen de woorden de sfeer.

11 Het boek en de film heten *Storm, letters van vuur*.

- a Verklaar het eerste deel van de titel.

- b Waarnaar zou vuur kunnen verwijzen?

12 Markeer in dit fragment de woorden die meer over de plaats vertellen.

Dp zijn vieze voeten naderde Storm de spleet in de muur waar vaag een beetje licht uit kwam. Nieuwsgierig sloop hij naderbij, haalde een keer diep adem en werkte zich er toen met moeite doorheen. Zijn mond viel open toen hij kon zien wat er aan de andere kant was: een soort kamer in een hol onder de grond. Er lag stro op de grond en overal brandden kleine stompjes kaars. Op een groen uitgeslagen muur was met dikke klodders kaarsvet een enorm schilderij gemaakt. Het stelde een groot zeilschip voor met drie masten. Storm keek er ademloos naar. Hij had nog nooit zoiets gezien. Hij draaide nieuwsgierig zijn hoofd en zag op een omgekeerd kistje een simpel Mariabeeld staan, ook van de was van kaarsen gemaakt.

13 Lees het fragment.

Terug in de ondergrondse kamer van Marieke liet Storm zich in het stro vallen. Hij trok de rok en de lap van zich af, haalde het zware zetsel van zijn rug en legde het naast zich neer.

Marieke haalde het restje brood en de wortelen uit Storms jutezak en deelde het eten. Het was niet veel meer, maar hij pakte het dankbaar aan. Hij had razende honger.

Al kauwend stak Marieke de kaarsjes aan en kwam bij hem zitten.

Ze trok de doek om het zetsel een stukje weg en keek er onderzoekend naar.

‘Waarom is dit zo belangrijk?’ vroeg ze met volle mond.

‘Dat is geheim. Ik mag het aan niemand vertellen.’

‘Ik ben niemand’, zei Marieke op vlakke toon. Storm kon zien dat ze er verdrietig bij keek. Ze slikte de laatste hap weg, stond op en ging ergens anders zitten, van hem af gedraaid. Toen pakte ze een stukje touw en begon dat stilletjes in haar haar te vlechten. Opeens leek het of Storm niet meer bestond.

Hij bekeek haar weer, zag haar snelle, handige vingers, de tenen aan haar vieze voeten die onbewust mee bewogen.

‘Ben je nooit bang?’ vroeg Storm. Ze keek hem aan met haar brutale, donkere ogen en schudde haar hoofd.

‘Ook niet toen je midden in de nacht in die gure buurt op straat liep? Toen je mij zogenaamd redde. Wat deed je daar trouwens?’

Ze keek hem niet aan, ging door met vlechten. ‘Gewoon ... wat te eten zoeken. Ik had honger.’

Eten zoeken, midden in de nacht? Dat lukte alleen als je tussen het afval neusde, net als de ratten. Storm gruwde bij het idee.

‘Woon je hier helemaal alleen?’ vroeg hij zacht.

Ze knikte en draaide zich af. Ging weer door met vlechten. Storm begreep dat ze geen zin had om meer te vertellen.

Ze was een bijzonder meisje, bedacht hij. Terwijl hij naar haar bleef kijken, kreeg hij het warm. En dat kwam niet alleen door alle kaarsjes die brandden. Het gevoel verwarde hem. Hij schudde zijn hoofd om het weg te laten gaan, pakte het zetsel, haalde de lap eraf en begon hardop het spiegelschrift te lezen: ‘Aan alle mensen van Antwerpen, gelovigen in Christus, richt ik deze woorden.’

Marieke draaide zich naar hem toe en keek hem verwonderd aan.

‘Waarom praat je zo raar?’

‘Dat schrijft Luther. Dit is een brief van hem. M’n vader ging de tekst drukken, daarom is hij opgepakt.’

Ze keek hem niet-begrijpend aan. ‘Vanwege het drukken van een brief?’

Storm knikte. Hij begreep het zo langzamerhand wel. Luther was een gevaar voor de Katholieke Kerk, want als de mensen zouden doen wat hij voorstelde, dan zou niemand meer een aflaat kopen en de paus failliet gaan. Dan zou hij al zijn macht verliezen.

Opeens stond Marieke op en liep naar de muur met het kaarsvetschilderij van de driemaster. Ze pakte haar mes en kraste wat kaarsvet weg ter hoogte van de romp van het schip. Er kwam een steen tevoorschijn, die ze uit de muur loswrikte. Ze stak haar hand in de holle ruimte erachter en viste er een smoezelig pakketje uit, waarmee ze tegenover Storm ging zitten. Toen ze de vieze doek eraf wikkelde, kwam er een boekje tevoorschijn, dat ze aan hem gaf. Of eigenlijk was het een schrift, met een prachtige kaft van chique stof waar letters in geborduurd waren van goudbrokaat.

‘Van wie heb je dat gejat?’ vroeg Storm verbaasd.

Ze keek hem verbolgen aan en schudde haar hoofd. ‘Dit heb ik niet gestolen. Het is van mij.’

‘Dit is heel mooi en duur. De beste kwaliteit papier’, zei Storm terwijl hij het streelde.

‘Het was van m’n moeder. Een dagboek. Voor mij geschreven. Ze heeft het mij gegeven, voordat ...’

Storm keek haar aan en knikte. ‘Was ze ziek?’ vroeg hij zachtjes.

Marieke schudde haar hoofd. Maar gaf geen antwoord. Ze speelde met een strootje en bewoog haar vieze tenen. De kaarsjes rond haar zelfgemaakte Mariabeeldje knetterden.

‘Mijn opa en oma waren rijk. Maar toen werd mama verliefd op een gewone matroos. Ze wilde met hem trouwen. Dat mocht niet van opa en oma. Toen ze het toch deed, werden ze zo boos dat ze haar nooit meer wilden zien.’ Ze stak het strootje in haar mond en kauwde erop. Haar ogen stonden verdrietig.

Storm wist niet wat hij moest zeggen. Hij wilde haar het schriftje teruggeven, maar ze schudde haar hoofd en duwde het in zijn handen.

‘Jij kunt toch lezen?’

Storm knikte en besepte dat ze zelf natuurlijk niet kon lezen. Ze had waarschijnlijk geen idee wat er in het boekje van haar moeder stond.

Hij sloeg het nieuwsgierig open. Pagina’s vol waren er geschreven in een mooi, sierlijk handschrift.

Zomaar ergens midden in het boekje begon hij hardop te lezen: ‘Winter 1514. Het is bar koud. Van een oude deken heb ik een warme jas voor je gemaakt. Je loopt er zo trots als een pauw mee rond en je wilt hem niet uittrekken als je de bedstee in moet, Marieke, m’n kleine, lieve meisje.’

Storm keek op en zag dat Marieke glimlachte. Het maakte haar mooi.

‘Doorlezen’, zei ze ongeduldig.

Storm bladerde naar het begin van het schriftje. ‘10 juli 1508. Vandaag meerde een Portugees schip af aan de kade van Antwerpen. Ik liep er toevallig langs en de knapste matroos van allemaal lachte naar me. Hij had zwarte krullen en blauwe ogen en ik was op slag verliefd.’

Marieke moest giechelen. Ze leek er net een klein meisje door. Met een grijns op haar gezicht zei ze: ‘En die matroos werd mijn vader. Hij is de beste zeeman van de hele wereld.’

Storm moest ook lachen. Even was hij zijn ellende helemaal vergeten.

‘Is hij al lang op zee?’

‘Al jaren.’

‘Waarom?’

‘Daarom. Omdat hij nieuwe werelden aan het ontdekken is. Net als Columbus’, antwoordde ze.

Storm trok een wenkbrauw op bij het horen van de naam van de beroemdste ontdekkingsreiziger die er bestond.

‘Ook al is hij al heel lang weg, ik weet heus nog wel hoe m’n vader eruitziet, hoor.’ Marieke gebaarde ongeduldig dat hij door moest lezen.

Storm bladerde door het boekje. Zijn ogen schoten over de regels, maar hij las ze niet hardop. Ineens viel zijn blik op een tragische passage, en hij schrok van wat hij las. Dit was verschrikkelijk. En Marieke wist het duidelijk niet. Hij kon het haar niet vertellen. Haar wereld zou instorten. Hij sloeg het boekje dicht en gaf het aan haar terug.

‘Waarom lees je niet meer?’

‘Geen zin.’

‘Je liegt. Ik zie het aan je. Wat staat er? Ik wil het horen!’

a Marieke zegt: ‘Ik ben niemand.’ Wat bedoelt ze daarmee?

b Marieke en Storm leiden een heel verschillend leven. Leg dit uit met minstens twee voorbeelden.

c Welk gevoel beschrijft de auteur met de volgende zin?

Terwijl hij naar haar bleef kijken, kreeg hij het warm. En dat kwam niet alleen door alle kaarsjes die brandden. Het gevoel verwarde hem.

d Zoek een stukje tekst waarin de auteur in het hoofd van Storm kruipt, waar ze zijn gedachten beschrijft en niet wat hij hardop zegt.

e Waaraan merk je dat kunnen lezen belangrijk is?

f Stel je voor dat jij niet kunt lezen. Welke informatie zou je dan allemaal missen?

 14 Bekijk het vervolg.

- a Met welke vragen blijf je zitten?
- b Zou je het boek verder lezen of de film bekijken om de antwoorden te vinden? Waarom?
- c Vergelijk je lees- en kijkervaring.

WERKWOORD	ZELFSTANDIG NAAMWOORD	BIJVOEGLIJK NAAMWOORD
afleiden	de combinatie	creatief
bereiken	de presentatie	precies
controleren	de techniek	realistisch
overkomen		volledig
raadplegen		willekeurig
situëren		
toelichten		

1 **Kruis de betekenis(sen) van het schooltaalwoord aan.**

Sieg **1 presenteert** vandaag zijn uitvinding. Het is geen **2 realistisch** ontwerp, maar dat is niet echt belangrijk. Vooral het **3 creatieve** aspect speelt een rol. Sieg **4 combineert** een drone met een robot. Hij is immers dol op **5 techniek**. Met zijn uitvinding wil hij de luchtkwaliteit **6 controleren**. Ideaal, omdat hij die ook kan inzetten op plaatsen die moeilijk te **7 bereiken** zijn. Of in gevaarlijke **8 situaties**. Hij wou niet nerveus **9 overkomen**. Hij heeft zich dan ook goed voorbereid. De uiteenzetting is heel degelijk en **10 volledig**; elk onderdeel en elke functie van zijn voorwerp wil hij **11 toelichten**.

1 ☐ iemand iets aanbieden	7 ☐ ergens geraken
☐ een programma leiden	☐ met iemand contact krijgen
☐ iemand of iets voorstellen	☐ een resultaat behalen
2 ☐ wat met de werkelijkheid overeenkomt	8 ☐ de plaats
☐ nuchter	☐ de omstandigheden
☐ haalbaar	☐ de positie
3 ☐ origineel	9 ☐ iets onverwacht meemaken
☐ fantasieerijk	☐ een boodschap ontvangen
☐ vernieuwend	☐ de manier waarop de ontvanger de boodschap ervaart
4 ☐ samenbrengen	10 ☐ zonder dat er iets ontbreekt
☐ verbinden	☐ voltallig
☐ koppelen	☐ volmaakt
5 ☐ de manier waarop je te werk gaat	11 ☐ duidelijk maken wat je met iets bedoelt
☐ de technologie	☐ motiveren
☐ de vaardigheid	☐ verklaren
6 ☐ nakijken of iets in orde is	
☐ iets laten verlopen zoals jij het wilt	
☐ baas blijven over iets	

2 Vervang de gekleurde woorden door een schooltaalwoord met dezelfde betekenis.

- a Als attentie voor onze trainers willen we een album schenken. Het moet een **mengeling** worden van foto's en bedanktekstjes. _____
- b We verzamelden foto's van alle matches, maar vooral van de leuke en grappige **toestanden**. _____
- c Hier en daar zorgden we voor wat **uitleg** bij de beelden. _____
- d Er zitten foto's van iedereen in. Het album is **compleet**. _____
- e Omdat we niet zo **fantasierijk** zijn, hebben we de foto's gewoon achter elkaar gezet. _____
- f De volgorde is **lukraak** gekozen. _____
- g Geen van ons beheerst immers de **vaardigheid** om een mooi gelay-out album te maken. _____
- h De **voorstelling** is niet top, maar wat erachter zit is het belangrijkste. _____
- i Nu maar hopen dat het boekje **stipt** op tijd geleverd wordt. _____

3 Vervolledig de woordfamilie.

WERKWOORD	ZELFSTANDIG NAAMWOORD	BIJVOEGLIJK NAAMWOORD
afleiden	_____	het _____ woord
bereiken	_____	het _____ resultaat
_____	de combinatie	de _____ kleuren
controleren	_____	de _____ opdrachten
_____	de presentatie	het _____ boek
_____	_____	de realistische tijdsindeling
situëren	_____	de _____ periode
toelichten	_____	de _____ vragen

4 Kun je de gekleurde woorden vervangen door het voorgestelde woord? Soms moet je hiervoor het woord aanpassen.

- 1 de afleiding
- a Na al dat studeren heb je behoefte aan wat **verstrooiing**. ja nee
- b Het woord bergachtig is **een afgeleide** van het woord berg. ja nee
- c Via **de omleiding** bereikten we onze straat. ja nee
- 2 bereikbaar
- a Door de wateroverlast is het gebied moeilijk **toegankelijk**. ja nee
- b Dat type oplader is niet meer **verkrijgbaar**. ja nee
- c Ben jij 's avonds telefonisch **contacteerbaar**? ja nee
- 3 de controle
- a Cipers doen dagelijks **inspectie** van de cellen. ja nee
- b Ze houden de relletjes onder de gevangenen meestal onder **bedwang**. ja nee
- c Als gevangenen boos worden, hebben ze soms geen **beheersing** meer over zichzelf. ja nee
- 4 presenteren
- a De voorzitter wil zijn opvolger aan de groep **voorstellen**. ja nee
- b Voor de maaltijd willen we een aperitiefhapje **aanbieden**. ja nee
- c De directeur **speechte** gedurende drie kwartier. ja nee

5 Vul de zinnen aan.

Vraag

Waarom moet ik mijn smartphone uitzetten bij het opstijgen en landen?
(Thomas, 13 jaar)

Bij het opstijgen en landen van een vliegtuig wordt er meestal gevraagd om te 1 ... of je smartphone uitstaat. Stewardessen en stewards pikken er hier en daar een 2 ... passagier uit ter 3 ... Tijdens het vliegen wordt dit niet gedaan, omdat je in de lucht toch geen 4 ... hebt. Even 5 ... waarom je je smartphone moet uitzetten. Dit is voor je eigen veiligheid. Jij wilt immers zelf ook niet dat je iets 6 Aan boord van een vliegtuig is er ontzettend veel elektronische apparatuur aanwezig. De 7 ... met andere apparaten kan de werking van het geheel verstoren. Dit kan een onveilige 8 ... veroorzaken. Toch zal het vliegtuig niet neerstorten als 9 ... jij je gsm vergat uit te zetten. De systemen van vliegtuigen zijn tegenwoordig zo sterk dat smartphones geen grote storingen meer veroorzaken.

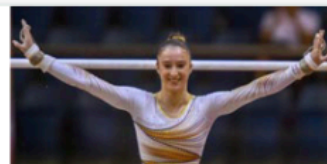
1 _____	4 _____	7 _____
2 _____	5 _____	8 _____
3 _____	6 _____	9 _____

+ 6 Voor deze zinnen gebruik je ook woorden uit de woordfamilie van de schooltaalwoorden.

Belgische turnsters naar EK!

Na jarenlange inspanningen 1 ... de Belgische turnsters hun doel. De selectie voor het EK is een 2 Deze turnsters beheersen een prachtige 3 We luisteren naar de 4 ... van de coach: een goede techniek

alleen is niet voldoende. Deze dames hebben hun lichaam perfect onder 5 Daarnaast wordt er van hen veel discipline verwacht: elke dag alle oefeningen 6 ... afwerken. De 7 ... van topsport met studies is zeker

niet voor iedereen weggelegd. Na de intensieve trainingen hebben de turnsters wel wat 8 ... verdiend.

1 _____	4 _____	7 _____
2 _____	5 _____	8 _____
3 _____	6 _____	

+ 7 Voor zes schooltaalwoorden staan er hieronder telkens drie tips. Zoek elk schooltaalwoord en markeer zijn drie tips in één kleur. Opgelet: er zijn twee indringers in de tabel.

de ontspanning	aanreiken	de bewakingsagent	de woordfamilie
de foto	de bestemming	contacteerbaar	de fantasie
moeilijk te concentreren	de baas	de feiten	toegankelijk
kunst	inventief	voorstellen	beheersen
een programma	technisch	de toestand	zoals het is
